

Stanovisko

k poslaneckému návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 120/2001Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů (senátní tisk č. 499)

Svaz průmyslu a dopravy České republiky (dále jen „SP ČR“) k předloženému návrhu sděluje následující:

Nesouhlasíme s předloženým návrhem jako celkem, protože dle našeho názoru je nesystematický a jeho zavedení ve výsledku povede ke zhoršení postavení věřitelů i ke ztížení vymahatelnosti práva v České republice.

Odůvodnění:

Tato novela exekutorského řádu nezlepší postavení dlužníků ani nepovede ke snížení nákladů exekuce. Jejím výsledkem bude naopak ztížení postavení oprávněného v řízení a zvýšení jeho nákladů vynaložených v rámci exekuce a tím v důsledku dojde ke zvýšení nákladů exekuce pro povinného.

Rychlé a efektivní provedení exekuce je výhodné a přínosné nejen pro věřitele, ale také pro dlužníky (povinné), neboť pro ně znamená snížené náklady spojené s (rychle provedeným) exekučním řízením. Zavedení teritoriality však zrychlení a zefektivnění nijak nezaučí.

Vzájemná konkurence jednotlivých exekučních úřadů v exekučním prostředí, vytvořila přirozené rozdíly mezi jednotlivými exekutorskými úřady, kdy některé exekutorské úřady disponují plně automatizovanými softwary umožňující dálkový přístup pro oprávněné, jiné úřady svoji činnost vykonávají za použití základních systémů bez jakékoliv technické podpory. Ve výsledku v současné době existují diametrální rozdíly mezi jednotlivými úřady projevující se jak v personálním tak v technické vybavenosti. Na základě výše uvedeného pak navrhovaná legisvakantní doba tří měsíců se jeví zcela nedostatečnou.

Nemožnost výběru exekučního úřadu minimálně na úrovni krajů odstraní konkurenční prostředí mezi jednotlivými exekutorskými úřady, to ve výsledku povede ke snížení dobytosti pohledávek a k prodloužení doby trvání exekučního řízení. Zrušením možnosti volby exekutorského úřadu dojde k nárůstu nákladů na straně oprávněných, zejména pak korporátních věřitelů s větším počtem dlužníků a ke zvýšení administrativní náročnosti exekučního řízení. U drobných věřitelů pak lze předpokládat, vzhledem tomu, že exekutor bude vždy při zahájení exekuce vyžadovat zaplacení zálohy na náklady exekuce (nezaplacení je zákonný důvod pro zastavení exekuce ještě před tím, než vůbec začala) stane se pro ně vymožení jejich nároků nedostupné nebo minimálně neekonomické.

Současný systém výkonu exekutorského povolání, kdy každý exekutor vykonává svou působnost celostátně, byl zaveden ve světle fatálně nevykonného předchozího modelu

soudních vykonavatelů. Zkušenost nasvědčuje tomu, že v době soudních vykonavatelů, kteří byli přímo zaměstnanci jednotlivých soudů a měli tedy své kanceláře v budově soudu, soudci prakticky rezignovali na výkon dohledu nad jejich činností. Za současného stavu personální vybavenosti a všeobecné přetíženosti české justice není reálné očekávat, že by teritorialita přinesla lepší kontrolu a dohled nad výkonem exekuční činnosti.

Pokud se tedy jedná o problematiku pravidla rovnoměrného přidělování exekucí automatizovaným systémem, tak by podle našeho názoru mohl mít řadu negativních dopadů, a to především:

1. Snížením konkurence exekutorů může dojít ke snížení kvality exekucí.
2. Oprávněný ztrácí možnost výběru exekutora na základě předchozích zkušeností.
3. Oprávněnému vznikne nutnost spolupráce s různými exekutory. Dle navrhované novely může dojít k přidělení různých exekutorů i v případě jednoho povinného, vůči kterému má oprávněný více exekuční titulů v čase (např. opakované krádeže, apod.).

Navrhovaná změna, jakási „dvojkolovost“ řízení, tedy stav kdy v rámci činnosti soudu před zahájením exekučního řízení bude soudem určen exekutor, který v budoucnu exekuci provede, povede k zvýšení administrativní zátěže nejen oprávněných, ale také jednotlivých soudů. Současně tímto postupem může být prodloužena doba, za kterou se oprávněný bude moci domoci svých exekučním titulem pravomocně přiznaných práv. Tento závěr podporuje i absence přesné lhůty ponechané zákonem soudu k určení exekutora, který exekuci provede a vyrozumění oprávněného o jeho osobě. (Lhůta „bez zbytečného odkladu“ se v tomto kontextu její jako příliš vágní)

Excesivní, neetické či dokonce nezákonné provádění exekucí nelze popírat, nicméně je zdravé zvážit i další možnosti obrany společnosti/státu proti takovým praktikám.

Závěrem si dovolíme poukázat na skutečnost, že ochrana práv povinných byla ze strany zákonodárce dostatečně posílena v rámci předcházejících novel exekučního řádu, zrušením práva volby exekutora se postavení povinného a oprávněného nesrovná, naopak dojde k disbalanci mezi dvěma zcela rovnocennými vlastnickými právy, která mají garantován stejný rozsah ochrany, a to na jedné straně právo věřitele – oprávněného nebýt majetkově poškozen a na straně druhé právo povinného být chráněn proti nezákonnému úbytku majetku. Práva věřitele by neměla být pouštěna ze zřetele na úkor práv dlužníka, t.j.: věřitel, který vznik dlužníkovu dluhu a jeho nesplacení nezavinil, by měl mít právo vybrat si pro vymožení svých nároků exekutora podle vlastní volby a s přihlédnutím ke svým ekonomickým zájmům.

Tato připomínka je zásadní.

V Praze dne 12.6.2015

Kontakt pro vypořádání připomínek: jhlavackova@spcr.cz